

ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DE ARTE „GEORGE ENESCU” IAȘI
FACULTATEA DE COMPOZIȚIE, MUZICOLOGIE,
PEDAGOGIE MUZICALĂ ȘI TEATRU

POETICA LIEDULUI RELIGIOS
POETICS OF THE RELIGIOUS LIED

Teză de doctorat
Rezumat-Abstract

Indrumător stiintific:
prof.univ.dr. Viorel MUNTEANU

Doctorand:
lect. univ. Catalina Ionela CHELARU

Iasi, 2009

POETICS OF THE RELIGIOUS LIED

ABSTRACT

The thematic-stylistic polyvalence of the lied offered theoreticians and practitioners the possibility of foliating and exfoliating it from extremely different angles and perspectives, leaving each one a space for the development of thesis and antithesis, being a field of testing the analytic skills for exegetes, and for the others a method of schooling the tone, of refining sonorities, a means by which the poetry and music inside them spun a floss thread outward.

Moreover, the approach to such a subject generated an interdisciplinary catena, with particles of the history of music, religion and literature, integrating ions of musical language, sensing the vivid organic enchainment between the melodic, harmonic, rhythmic, dynamic, agogic and architectonic components of the sonorous discourse, as well as the ephemeris of the vocal-instrumental.

It was enough to look under the pocket lens at a fragment of musical weave in order to penetrate the “wonderful grove” of the rhythmical-melodic cells and leitmotifs. Beyond what the music cover revealed to us, the word and the “inspired and hidden” sense of poetry showed itself, and the manner in which the two plans combined up to indivision imposed the deceleration with the same exigency of the literary material, caught like the frost-work in the mirror of musical phrases.

The approach of the topic of the religious lied constituted a special intellectual and artistic challenge, as it meant, on the one hand, an ample repertoire acquirement from regions full of spirituality, and antagonistic stylistic and linguistic configuration (from the negro spiritual in Hindemith and from “David’s Psalm” by Petra-Basacopol to “Hermit’s Songs” by Samuel Barber or the 9 haikais “Dincolo de tăcere, Iisus” (“Beyond the Silence, Jesus”) by Theodor Grigoriu, achieving, on this occasion – to the best of our knowledge – the first two national auditions of recitals, with “Hermit’s Songs” by Samuel Barber and “Das Marienleben” by Paul Hindemith), and on the other hand, shaped a true initiation layout in the peoples’ spiritual mosaic, the non-canonic bas-reliefing of music being encheised from the perspective of the lyrical artist and the Christian thinker contemplating the beautiful.

This study opens a window towards the orchard full of the fruit of the human spirit, in the middle of which music reigns, both through the trill of the bird on the branch and in the percussion generated by the passing of the substances from the roots towards the leaves and corollas, from whose nectar the artists drew out the harmonic honeycombs by means of which, in a crucial moment of their existence, they would have brought the offering for the gifts received from above.

The topic also invited to self-knowledge, to the exploration in a very special manner of the exterior and mainly of the interior sonorous language, starting from the practice of the liberty of speaking about and with God by means of art until confessing the offered joy so that, by assimilating the beautiful, it may create beauty, guiding my first steps beyond the above mentioned perspectives towards

poetry and colour, as this study is dedicated to the religious vocal miniature, in the area of joining of poetic capitals with the ample supporting foot of the music track.

What roused a vivid interest were the deepening and the differential application of the elements of vocal technique and art (emission, sonority, phrasing, respiration, acoustics, weaving, ambitus, namely those aspects specific to the *fonomahia*, to the fight with the sound or the vocal effort) up to the superior stages, defining the relation with the instrumental environment, the sensing of the phonetic particularities with implications in the technical elaboration of the pneumo-phono-resonator edifice, each geographic and linguistic area imposing the configuration of a certain type of phonematic type of hearing.

As regards the Anglo-American lied, for instance, there are phonetic differences between the classic English, spoken in the Great Britain and the English spoken across the ocean; in addition, the rendering of the specificity of the spoken and sung language by the African-American population under the influence of their African mother tongue or, coming back to Europe, between the archaic speech and writing of John Donne's poems that inspired Britten in composing a series of lieder and the current poetics of Ireland's songs or different types of local accents, regionalisms, which are more difficult to distinguish by a non-native speaker of English.

It is worth mentioning that the term *fonomahie* belongs to me and refers to the entire vocal process from the moment when the performer opens the score and decipher the first solfeggio measures until when skills (automatisms) are acquired and the opus in question is rendered easily, as the intermediary stages of the rhythmical solfeggio, the rhythmical reading of the lyrics, the solving of the technically difficult fragments through differentiated practice of the components of the approached piece are already assimilated. The term "*fonomahie*" is made of two parts "*fono-*" (phono-) meaning sound in Greek and "*-mahia*" coming from the Greek "*mache*", specifying any type of fight, here designating the fight with the sound, the vocal effort.

It was also interesting to discover the correspondences between the different types of vocals and consonants, as well as their combinations within words, of their sonorities depending on the chromatics of the landscape, of the predominant relief forms and the climate; thus in the family of the Germanic languages the closed vowels and the semivowels as well as the monolithic constructions of consonants, their grouping in a cluster predominate, while in the UK we can notice the presence of incisive vowels, the tendency of colouring the vocables *a* and *e* into *i*, as this vowel is more penetrating in the humid environmental of London, also taking the rocky shape of the relief, as well as the dark chromatic shades, and in the Italic Peninsula, where the shades of orange, yellow and red predominate, the vowels are open, as the sonority of the language is clear and dominated by open syllabic vowels, and the consonants are predominantly arranged in a sole group.

I enclosed the three DVDs with the illustrative recitals whose programme was created to exemplify our assertions and theories, between the criteria according to which the musical programmes were created, the first of which being the one regarding value recognition and the one regarding the interpretative

difficulty degree, as well as the desire of coping different samples from the spiritual manifestations of peoples, expressed in the educated religious song/ lied.

The thesis was structured in three sections: Prolegomena, Poetics of the religious lied, and Conclusions, completed by the Annexes, Selective bibliography ad the three DVDs.

The reading of a few pages of the history of religion was necessary in order to facilitate the understanding of our interpretative and musicological study, each breath of religious current making the buds of art circumscribed to the doctrine in question bloom or die out.

We also anaglyphed in the Prolegomena the role of music in the spirituality of ancient peoples, the biblical and patristic perspective, the differentiated evolution of art after the Great Schism, reaching a true stylistic tide existent between the different types of manifestations of the sacred and laic art, which influence each other in a “theory of retrieved goods, the religious lied wearing either the coat of the prodigal son returning humbly to the hospitable bosom of sacred art (as in Bretan’s lieds or the negro-spiritual songs of Rosamond Johanson), or covering itself in the archaic garment of Jora’s modalism or in the one with metallic-atonal insertions from Hindemith’s creation, while the present goes on under the auspices of the ecumenism and syncretism of arts, and Theodor Grigoriu’s haikais inspired by Șerban Codrin’s Christian poetry in a Japanese pattern being a relevant example on this line, concomitantly bringing an exotic, oriental hue.

The universe of the religious vocal miniature is divided into three chapters: “From Mamvri’s Oak to the *Disintegrating Paradise*, a Poetics of the Romanian Religious Lied”, “Elements of the Vocality in the Anglo-American Religious Lied” and “The Thematic Substance of the Religious Poetics in the German Lied”. The first of them, dedicated to the Romanian stylistic matrix, to the “shepherding area”, is titled “From Mavri’s Oak to the *Disintegrating Paradise*”, which is a generic title for the spiderweb that covered in the communist period the creation of the religious vocal miniature and, in general, any form of manifestation of the sacred.

The poetical fresco is followed closely by some musicological sketches grouped around the sacral nucleus, thus entering the space of musical circles of Nicolae Bretan, Leonard Dumitriu, Paul Constantinescu, Mihail Jora, Theodor Grigoriu or Carmen Petra-Basacopol’s lieder, trying to decipher the delicate poetical-musical hieroglyphs, with all the implications imposed by the style afferent to the period and the creators. The style issue itself was approached from two perspectives: the compositional and the interpretative ones, searching for technical and esthetical solutions that may bring forward the melopoetic, the phonetic particularities of the vowels specific to Romanian, ă and î, the consonants ț and ș, the ablauts, apocopes, the adaptation to the vocal weave of scores, the lieder of Leonard Dumitriu (for instance) addressing the spint sopranos, with large intervallic jumps and dramatic accents.

The second chapter addresses the Anglo-American religious lied, starting from the old story perfume of the English village from Arnold Bax’s winter songs to Ireland’s romantic passion with impressionistic elements, crossing then the

ocean and along with it the ocean of prejudices towards the negro spiritual songs, which constituted a form of the release song, a lullaby of the African-American soul tortured on plantations, to the filigree humour from the “miniatures of miniatures”, which would be a good name for Samuel Barber’s “Hermit Songs”.

The third chapter of the second part is dedicated to the German area, describing a pleiad of composers belonging to different époques and styles, united under the same nostalgia of Paradise, among which Hindemith’s “Das Marienlebel” stands out as an unusually difficult and complex score. As a true demiurge, Hindemith did not spare any efforts in polishing this opus, working like Sisyphus for over twenty years until the second version saw the light of the print, which was the landing stage of the third DVD and implicitly of the exegesis. The modern technique of the dodecaphony enchained the tonal naturalism and the modal archaism, casting the sonorous innovations, the saturated and non-saturated chromatisms of the musical discourse in the copper armour of the baroque forms, the narrative realities being found in the passacaglia pattern (the Bringing of Mary to the temple, no. 2), in the pattern of the topic with variations (Mary’s Death II, no. 14) or of the flee (At the Wedding in Cana, no. 9).

The last section contains the conclusions of the study, leaving the gates widely open for possible subsequent exegesises, as the experience of knowledge is inexhaustible and the generous topic of the poetics of the religious lied is a wellspring both for art and for the scientific assertions.

Contents:

EXORDIUM

I. PROLEGOMENA

I.1. Music – between katharsis and theosophy. Mythos, melos, ethos – elements of hermeneutics of the writings regarding the role of music in the spirituality of ancient peoples. The biblical and patristic perspective – the principle “Aut sacra sit musica aut non sit”. Christian immunology, a musical-theological synthesis, apologetic weapon with didactic, dogmatic and moralizing character

I.2. Sacred art after the Great Schism (1054). The catholic west, between the Via cruce, the victory of the tridimensional statue and the Gregorian song. The traditional east – Byzantium or the art integrated in the liturgical mystery. Luther’s reform and the deviation of the sacredness of art. The reformist conceptions on music

I.3. The penetration of modern art and philosophy in religious music: Descart and the victory of the sign over the symbol or the estrangement of music from its initial sacred character and the triumph of entertainment

I.4. Romanticism – typical and atypical aspects of rigour: the metamorphosis of sacred music into religious music meant for laic auditions and concert halls

I.5. Modernism, postmodernism – metamorphosis and interferences of the conception about the role of music under the auspices of the religious currents and philosophical-religious systems. The migration of the religious substance towards a religious aesthetics. The 20th-21st century. The Christian ecumenism between the interconfessional dialogue and the syncretism of arts. An attempt of reconstructing the sense of art

II. THE UNIVERSE OF THE RELIGIOUS VOCAL MINIATURE

II. 1. From Mamvri’s oak to “*Paradis in destrămăre*” (“Disintegrating Paradise”), a poetics of the Romanian religious lied

II.1.1. From Mamvri’s oak to “*Paradis in destrămăre*” (“Disintegrating Paradise”), an allegory on the Romanian religious poetry (sources, topic, destiny, particularities)

II.1.2. An exploration of sacredness in the Romanian musical creation of the lied, topics and symbols. Nicolae Bretan – Psalm CI, CIII, Who is this that cometh from Edom? (Isaiah LXIII), Lord, now lettest thou thy servant depart in peace (Luke II, 29-32), Give ear to my words, O Lord (Psalm 50), Paraliturgical Hymn, Holy Mother of God

II.1.3. A double compositional hypostasis, “Our Father” in Nicolae Bretan and Vasile Spătărelu’s vision

II.1.4. The miraculous encounter between music and word, Mihail Jora - “*Colind*” (“Christmas Carol”) lyrics by Vasile Voiculescu

II.1.5. An unconventional approach of the religious source in the Romanian contemporary lied: Leonard Dumitriu – “*4 Lieduri pentru soprana spintă*” (“4 Lieder for Spinta Soprano”), *Întrebare* (Question)/ Radu Gy, *Mănăstire de sunet*

(Sound Monastery)/ Ștefan Augustin Doinaș, *Întunerie* (Darkness)/ Nichita Danilov, *Iona se sfâșie în pustie* (Jonah Agonizes in the Desert)/ Lucian Blaga)

II.1.6. Ionel Perlea – “Totenwacht” (Hanz Benzmann)

II.1.7. Theodor Grigoriu – „9 Haikai – *Dincolo de tăcere, Iisus*“ (9 Haikais – Beyond the Silence, Jesus“) (Șerban Codrin)

II.1.8. Carmen Petra – Basacopol – „*Din psalmii lui David*“ (“Some of David’s psalms”)

II.2. VOCALITY ELEMENTS IN THE ANGLO-AMERICAN RELIGIOUS LIED

II.2.1. The universe of the English religious vocal miniature, representatives and creation

II.2.2. Arnold Bax – “The White Peace” and “A Christmas Carol”

II.2.3. “An English man in New York” or Benjamin Britten and the “Holy Sonnets of John Donne” opus 35

II.2.4. John Ireland “Songs Sacred and Profane”

II.2.5. American coloraturas: from the black angels’ cry on plantations through Rosamond J. Johnson & Negro spiritual to “Hermit Songs” by Samuel Barber and “Christmas Song” by Ned Rorem

II.3. THE THEMATIC SUBSTANCE OF THE RELIGIOUS POETICS IN THE GERMAN LIED

II.3.1. The universe of the German religious vocal miniature – topics, motives and symbols. C. Ph. E. Bach, J. Haydn, Johann Fr. Reichardt, Zelter, L. van Beethoven, C. Loewe, Schubert, F. Mendelssohn-Bartholdy, Schumann, P. Cornelius, Nietzsche, Brahms, G. Mahler, Strauss

II.3.2. “Das Marienleben” – the encounter between Hindemith’s music and Rilke’s lyrics. Interpretative considerations

III. CONCLUSIONS

Abstract

Annex I. Composers

Annex II. Poets

Annex III

Annex IV

Annex V

Annex VI (DVDs and CDs enclosed to the thesis, from the three recitals, the Das Marienleben CD, Roton, 2009)

Bibliography

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

A. Bibliografie Muzicală:

Cărți. Dicționare. Enciclopedii:

Anghel Irinel-*Orientări, direcții și curente în muzica românească contemporană*, Editura Muzicală, București, 1997;

Bentoiu Pascal-*Deschideri spre lumea muzicii*, Ed. Eminescu, București, 1973;

-II-*Gândirea muzicală*, Ed. Muzicală, București, 1975;

Boțocan Melania, G. Pascu-*Căi spre marea muzică*, Editura Noel, Iași, 1997;

Boțocan Melania, Pascu George-*Carte de istorie a muzicii*, 2 vol., Ed. Vasiliana, Iași, 2003;

Brâncuși Petre-*Muzica românească și marile ei primeniri*, Editura Muzicală, București, 1978;

Brumaru Ada-*Romantismul în muzică*, Ed. Muzicală, București, 1962;

Buciu Dan-*Elemente de scriitură modală*, Editura Muzicală, București, 1981;

Bughici Dumitru-*Dicționar de genuri și forme muzicale*, Ed. Muzicală, București, 1974;

Burlui Ada-*Introducere în arta cântului*, Ed. Apollonia, Iași, 1996;

Cegolea Gabriela-*Vox mentis*, Ghid Practic pentru cântat și vorbit, Ed. Europa Nova & Ed. Armonia, București, 1994;

Cezar Corneliu-*Introducere în sonologie*, Ed. Muzicală, București, 1983;

Chelaru Carmen - *Cui i-e frică de istoria muzicii?*, (3 volume), Editura Artes, Iași, 2007

Chelaru Cătălina Ionela - *Un instrument excepțional, vocea umană*, Editura Technopress, Iași, 2005

Ciocănea, Livia Teodorescu-*Tratat de forme și analize muzicale*, Editura Muzicală, 2005

Ciomac Emanoil-*Poezii armoniei*, Editura Muzicală, București, 1974

Ciucur Viorela-*Miniatura vocală romantică, Interferențe, limbaj și comunicare*, Editura Economică, București, 2001

Constantinescu Grigore-*Diversitatea stilistică a melodiei în opera romantică*, Editura Muzicală, București, 1980;

Crețu Viorel-*Analize interdisciplinare în domeniul sunetelor, Dimensiunea conceptuală a creației muzicale*, Casa de ed. Odeon, București, 2002;

Cozma Lazăr Octavian-*Hronicul muzicii românești*, Ed. Muzicală, 1973, 1984, 1973-1991; 2001;

Cozmei Mihail-*Istoria muzicii românești contemporane*, Ed. a IIIa, Ed. Artes, Iași, 1992;

Delavrancea Cella-*Trepte muzicale*, Ed. Eminescu, București, 1984

Diaconu Adrian - *Teoria superioară a muzicii* (curs), Iași, 1978;

Duțică Gheorghe-*Universul gândirii polimodale*, Editura Junimea, Iași, 2004;

Duțică Gheorghe, Vasiliu Laura-*Structură, funcționalitate, formă. (Perspective contemporane în analiza fenomenului muzical)*, Editura Artes, Iași, 1999;

Duțică Gheorghe-*Fenomenul polimodal în viziunea lui Olivier Messiaen*, Editura Artes, Iași, 2003

Duțică Gheorghe, Duțică Luminița-*Conceptul ritmic și tehnica variațională, o viziune asupra barocului și clasicismului muzical*, Editura Artes, Iași, 2004;

Eileen Southern-*The Music of Black Americans: A History, 3rd ed.*, New York: W. W. Norton, 1997.

Firca Clemansa Liliana-*Direcții noi în muzica românească 1900-1930*, Editura Muzicală, București, 1974;

Firca Gheorghe-*Bazele modale ale cromatismului diatonic*, Ed.Muzicală, București, 1966;

Firca Gheorghe-*Structuri și funcții în armonia modală*, București, Editura Muzicală, 1988;

Florescu Arta, Iosif Sava-*Polifoniile unei vieți*, I, Ed.Muzicală, București, 1985;

Grigoriu Tudor-*Muzica și nimbul poeziei*, Ed.Muzicală, București, 1986;

Harvard Dictionary of music, second edition, Revised and Enlarged by W.Apel, Heinman Educational Books, LTD, London, 2002;

Hutchinson George-*The Harlem Renaissance in Black and White*, New York: Belknap Press, 1997

Iliuț Vasile-*O carte a stilurilor muzicale*, Ed.Acad.de Muzică, București, 1996;

Iliuț Vasile-*De la Wagner la contemporani culturile naționale omogene din prima jumătate a secolului XX*, Editura Muzicală, București, 1998

Iorgulescu Adrian-*Timpul muzical, materie și metaforă*, Ed.Muzicală, București, 1988;

Jora Mihail-*Momente muzicale*, Ed.Muzicală, București, 1968

****Larousse-Dicționar de mari muzicieni*, Ed.Univers Enciclopedic, București, 2000; (coord.Antoine Golea și M.Vignol)

Lewis David Levering-*The Portable Harlem Renaissance Reader*, New York: Viking Penguin, 1995

Lewis David Levering-*When Harlem Was in Vogue*, New York: Penguin, 1997

Lischle Andre-*Guide de la melodie et du lied*, Ed.Fayard, Paris, 2000

Manea Mihai, Bogdan Teodorescu-*Istoria românilor de la 1821 până în 1989*, manual pentru clasa a XIIa, EDP, București, 1996;

Manolache Laura-*Amurgul Evului tonal, conceptele consonanță-disonanță, de la antagonism la complementaritate*, Editura Muzicală, 2001

Marinescu Emil-*Portrete și siluete din lumea operei*, Ed.Muzicală, București, 1983;

Munteanu Viorel(coord.)-*Introducere în opera lui Roman Vlad*, Fundația Sf. Apollonia, Iași, 1994;

Munteanu Viorel-*Muzica Sacră*, Ed.Trinitas, Iași, 2004;

Naie Lăcrămioara-*Arta acompaniamentului de operă și lied: eseu*, Iași, Ed.Sanvialy, 1996;

Naie Lăcrămioara-*Romantismul pianistic în liedurile lui George Dima*, Editura Pim, Iași, 2003;

Naie Lăcrămioara-*Universul miniatural al lui Georges Bizet*, Editura Candy, Iași, 2003;

Naie Lăcrămioara-*Reflecțiile pianului*, Editura Artes, Iași, 2007;

Naie Lăcrămioara-*Arta acompaniamentului pianistic reflectată în liedul românesc al secolului al XX-lea*, Editura Artes, Iași, 2006;

Nemescu Mircea-*Capacitățile semantice ale muzicii*, Ed.Muzicală, București, 1983;

Nemescu Mircea-*Comunicare și percepție muzicală în Arta Modernă și problemele percepției estetice*, Ed.Meridiane, București, 1986;

Oceanu, conf.univ dr. Gabriela-*Istoria muzicii universale*, vol.I,Artes, Iași, 1993

Pandulescu J.V.-*Însemnările unui critic muzical*, Ed.Muzicală, București, 1982;

Panțâru Grigore-*Notația și ehurile muzicii bizantine*, Editura Muzicală, București, 1971;

Pascu G., Boțocan M.-*Popasuri în istoria muzicii*,Editura Spiru Haret, Iași, 1995;

Petecel Despina-*Muzicienii noștri se destăinuie*, Editura Muzicală, București, 2001;

Pinghircu Emil-*Arta cântului vocal*, Ed. Fundației Pentru România de Măine, București, 1999;

Piso Jon - *Cibernetica fonației în canto*, Ed. Muzicală, București, 2000;

Rognoni Luigi-*Expresionismul și dodecafonul*, Ed.Einaudi, 1954;

Rubio de Uscățescu Consuelo-*Arta cântului*, Editura Muzicală, București, 1983;

Sandu-Dediu Valentina și Dan Dediu-Dan *Constantinescu, esențe componistice*, Ed.Interpress, 1988;

Sandu Dediu Valentina-*Muzica românească între 1944-2000*, Editura Muzicală, 2002

Sandu-Dediu Valentina-*Ipostaze stilistice și simbolice ale conceptului de manierism în muzică*, teză de doctorat, Acad.de Muzică, București, 1995;

Sava Iosif-Ștefan *Niculescu și galaxiile muzicale ale secolului XX*, Ed.Muzicală, București, 1991;

Sava Iosif-*Amintirile muzicienilor români*, Ed. Muzicală, București, 1982;

Sava Iosif-*Muzica și spectacolul lumii*, Ed.Polirom, Iași, 1998;

Sbârcea G.-*Întâlniri cu muzicienii secolului XX*, Editura Muzicală, București, 1984;

Schonberg C. Harold –*Viețile marilor compozitori*, trad.: Anca Irina Ionescu, Ed.Lider, București, 1997;

Severin Adriana –*Metodica predării cântului*, Ed.Artes, 2000;

Simpozionul *Arta vocală în toate ipostazele*, selecție de comunicări, Ed.Media Muzica, Ghe.Dima, Cluj, 1999;

Solovăstru Corneliu Gheorghe-*Pedagogia sistematică a artei cântului:curs de canto*, xerografiat, Iași, 1999;

Stanley Sadie &W.Apel-*The Cambridge Music Guide*, Heinemal Educational,Books LTD,London 2001;

Strawinski Igor-*Poetica muzicală*, Ed.Muzicală, București, 1967;

Ștefănescu Ioana-*O istorie a muzicii universale*, vol.I, Ed.Fundației Culturale Române,

****The New Oxford History of Music*, 3 vol., Londra / Oxford University Press, 1960;

- ****The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, second Edition, edited by Stanley Sadie, executive editor John Tyrell, vol.2, pag. 934 - 937
- Timaru Valentin-*Analiza muzicală, între conștiința de gen și conștiința de formă*, Oradea, Editura Universității, 2003
- Trussler I, Ehret W.-*The functional lessons of singing*, New Jersey, 1980;
- Vancea Zeno, Firca Gheorghe(coord.)-*Dicționar de termeni muzicali*, Ed.Științifică și Enciclopedică, 1984;
- Vancea Zeno-*Creația muzicală românească (sec XIX-XX)*, 2 vol., Ed.Muzicală, București, 1968, 1978;
- Vasile Vasile-*Istoria muzicii bizantine și evoluția ei în spiritualitatea românească*, Ed.Interpoint, 2 vol., București
- Vasilii Laura-*Articularea și dramaturgia formei muzicale în epoca modernă (1900-1920)*, Editura Artes, Iași, 2002;
- Velter W.-*Mythos, Melos, Musica*, Leipzig, 1957;
- Vlad Roman-*Istoria dodecafoniei*, ediție îngrijită, Studiu, Note de V.Munteanu, București, 1988
- Watson Steven-*The Harlem Renaissance: Hub of African-American Culture, 1920-1930*. New York: Pantheon Books, 1995
- Welch G.-*The Developing Voice in Australian Journal of Music Education*, vol.4,nr.1, Darwin, Australia, 1966;
- ***Willie Apel-*Harvard Dictionary of Music, second edition, revised and enlarged*, Heinemann Educational Books LTD London 1970
- Xenakis Iannis-*Muzica, arhitectura*, Ed. Muzicală, 1997;
- B. Bibliografie generală (selectiv):**
- Cărți. Enciclopedii. Dicționare:
- Anania Valeriu -*Poeme alese*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1998
- Apologeți de limbă greacă*, col. PSB 2, trad., introd., note și indice de Pr. Teodor Bodogae, Pr. Olimp Căciulă, Pr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980;
- Apologeți de limbă latină*, col. PSB 3, trad. Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol, David Popescu, introd., note și indici Nicolae Chițescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981;
- Arghezi Tudor-*Versuri*, 2 volume, Colecția *Mari scriitori români*, Editura *Cartea Românească*, Ediție și postfață de G.Pienescu cu o prefață de Ion Caraion, 1980;
- Bădiliță Cristian -*Sacru și melancolie*, Editura *Amarcord*, Timișoara, 1997
- Bălăceanu-Stolnici, Constantin-*Dialoguri despre cele văzute și nevăzute*, Ed.*Harisma*, București, 1995
- Berdiaev Nicolae-*Sensul creației*, trad. Anca Oroveanu, colecția *Gânditori ruși*, Ed. Humanitas, București, 1992;
- Bertholet Alfred-*Dicționarul religiilor*, ed.în limba română de G.Decuble, Ed.Univ.Al.I.Cuza, Iași, 1995;
- ****Biblia sau Sfanta Scriptura*, Editura Institutului si de Misiune al BOR, București, 1968

- Blaga Lucian-*Elanul insulei-aforisme și însemnări*, prefață, text Ghe.Gană, Ed.Dacia, Cluj-Napoca, 1977;
- Blaga Lucian-*Trilogia culturii*, ediție îngrijită de Dorli Blaga, Ed. Minerva, București, 1985;
- Blaga Lucian-*Luntrea lui Caron*, Humanitas, București, 1990;
- Boboc Alexandru- *Hermeneutică și ontologie-prolegomene la o reconstrucție modernă în filosofia culturii*, EDP, București, 1999;
- Borella Jean- *Criza simbolismului religios*; trad. de Diana Morărașu, Ed. Institutul European, col. Sinteze, Iași, 1995 (*La crise du symbolisme religieux. Éditions l'Age d'homme, Lausanne, 1990*)
- Cabasila Nicolae-*Trei omilii la Nașterea, Bunavestire și la Adormirea Maicii Domnului*, Editura Icos, București, 1999;
- Calciu Gheorghe *Dumitreasa-Rugăciune și lumină mistică*, Edit. Dacia, Cluj, 1998
- Călinescu George-*Pagini de estetică*, Ed.Albatros, București, 1990;
- Chevalier Jean, Gheerbrant Alain (red.): *Dicționar de simboluri*; Ed. Artemis, București, 1993; trad.-coord. Michaela Slăvescu și Alia (Dictionnaire des Symboles; Éditions Robert Laffont S.A., Paris, 1969)
- Cifor Lucia- *Poezie și gnoză*, Ed.Augusta, Timișoara, 2000;
- Constelația lirei, antologia poetilor din R.S.S.Moldovenească*, cu un cuvânt înainte de Ioan Alexandru, Editura Cartea Românească, București,
- Crainic Nichifor-*Sfințenia, împlinirea umanului, curs de teologie mistică, 1935-1936*, Editie îngrijită de ierod.Teodosie Paraschiv, Editura Trinitas, Iasi, 1993;
- Croce Benedetto-*Poezia. Introducere în critica și istoria poeziei și a literaturii*, traducere de Ș.Stati., Ed.Univers, București, 1972;
- Culianu Ioan Petru-*Gnozele dualiste ale Occidentului*; Ed. Nemira, col. *Opere complete*, București, 1995; trad: Thereza Petrescu (Couliano, Ioan P.: Les Gnozes dualistes d'Occident - Histoire et mythes; Plon, Paris, 1990)
- Culianu Ioan Petru-*Psihanodia*; Ed. Nemira, București, 1997; Trad. Mariana Neș (Psychanodia I – A Suvey of the Evidence Concerning the Ascension of the Soul and its Relevance; E. J. Brill, Leiden, The Netherlands, 1983)
- ****Cuvinte de har, rugăciuni din literatura universală*, Ed.Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1993 (antologie de M.Voicu);
- Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei-*Hristos Domnul -Pelerinul și Colindătorul*, Pastorală de Crăciun, 1998, Editura Trinitas, 1998
- Delacroix Henri-*Psihologia artei*, Ed.Meridiane, București, 1983;
- Dionisiatul Teoclit - *Maica Domnului în teologia și iconografia Sf.Părinți*, Ed.Bizantină, București, 2002;
- Dosoftei, *Psaltirea în versuri*, 1673, Edite critică de N.A.Rusu, cu un cuvânt înainte de Inalt prea Sfințitul Iustin Moisescu, Arhiepiscop al Iasilor si Mitropolit al Moldovei si Sucevei , Iasi, 1974
- Dufrenne Mikel-*Poeticul*, trad.Ion Pascadi, Ed.Univers, București, 1971;
- Dufrenne Mikel-*Fenomenologia experienței estetice*, 2 vol., trad. Dumitru Matei, Ed.Meridiane, București, 1976;
- Dumitrescu Sorin -*7 dimineți cu părintele Stăniloae*, Editura Anastasia, Editie îngrijită de Răzvan Bucuroiu, București, 1987;

Eco Umberto-*Tratat de semiotică generală*, Traducere de Anca Giurescu și Cezar Radu; Postfata și note de Cezar Radu, Ed.Științifică și Enciclopedică, București, 1982;

Eliade Mircea—*Istoria credințelor și ideilor religioase*, 3 vol., Ed.Universitas, Chișinău, 1992;

Eusebiu de Cezareea-*Scrieri*, partea I, Istoria bisericească, Martirii din Palestina, col. PSB 13, trad., studiu, note și comentarii de Pr. Teodor Bodogae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987;

Evdochimov Paul-*Rugul aprins*, trad. de diac. prof. Teodor V. Damșa, Editura Mitropoliei Banatului, Timisoara, 1994;

Evdochimov Paul-*Arta icoanei-o teologie a frumuseții*, trad. De Grigore Moga și Petru Moga, Ed.Meridiane, 1993;

Florenski Pavel-*Dogmatică și dogmatism. Studii și eseuri teologice*, traducere din limba rusă, prefață și note de Elena Dulgheru, Editura Anastasia, București, 1998;

Guenon Rene-*Criza lumii moderne*, traducerea Anca Manolescu, Ed.Humanitas, București, 1993;

Heidegger Martin-*Originea operei de artă*, trad. de Thomas Kleininger și Gabriel Liiceanu, Ed. Univers, București, 1982;

Husar Alexandru- *Curs de estetică*, Univ.Al.I. Cuza, Iași, 1978;

Huiziuga Johann-*Homo ludens.Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, trad.H.R.Radian, Ed.Univers Enciclopedic, București, 1972;

Kazantzakis Nikos-*Raport către El Greco*, Trad. Alexandra Medrea-Dancu, cuvânt înainte Darie Novaceanu, Ed.Univers, București, 1986;

Kempis a Thomas-*Imitațiunea lui Cristos*, Traducere nouă, după originalul latin, cu stabilirea concordanței citatelor din Sfânta Scriptură, de Andrei Brezianu, Ed. Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1995;

Kniazev Alexis-*Maica Domnului în Biserica Ortodoxă*, Trad din franceză de Lucreția Maria Vasilescu, Editura Humanitas, București, 1990

Lossky Vladimir-*Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Traducere, studiu introductiv și note de Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă, Ed.Anastasia, București;

Lovinescu Eugen- *Istoria literaturii române contemporane*, Editura Minerva, București, 1989.

Merejkovski Dmitri-Iisus Necunoscut, traducere Cezar Petrică, vol.I, Antheros, Tehnopress, Iași, 1999

Noica Constantin-*Sentimentul românesc al ființei*, Ed.Eminescu, Buucrești, 1978;

Noica Constantin-*Modelul cultural european*, Ed.Humanitas, București, 1993;

-II-, *Creație și frumos în rostirea românească*, Ed.Eminescu, București, 1973;

II-, *Pagini despre sufletul românesc*, București, colecția Luceafărul , 1944;

-II-, „Istoricitate și eternitate”, Editura Capricorn, Iași, 1989

Origen- *Scrieri alese*, 4 volume, trad. Pr. Teodor Bodogae, Nicolae Neaga, Zorica Lațcu, studiu introductiv și note Pr. Teodor Bodogae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981; 1982; 1984

Quenot Michael-*Icoana-fereastră spre absolut*, prefață și traducere din limba franceză Vasile Răducă, Ed.Enciclopedică, București, 1993;

- Păcurariu Dim. - *Teme. Motive. Mituri și metamorfoza lor*, Ed.Albatros, București, 1990;
- Păcurariu -*Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Dacia, Cluj, 1996;
- Petrescu A.-*Studiu introductiv la universul religios al lui M.Eminescu*,antologie de Ghe.Anghelescu, Ed.Științifică , București, 1997;
- Pillat Ion -*Opere*, vol.II-III, Studiu introductiv de Monica Pillat, Editie îngrijită, revizuită și adăugită, tabel cronologic, tabele sinoptice, note, variante și referințe critice de Cornelia Pillat, Editura Du Style, Bucuresti,2001.
- Plămădeală Antonie -*Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă*, Colecția Axios, prefața Dtru Stăniloae, Ed.Prognostic SRL, București, 1995;
- ****Poeziile creștinilor români* (Antologie și Cuvânt înainte de Mircea Ciobanu), Editura "Casa școalelor, București, 1994;
- ****Poezie creștină românească* (Ediție îngrijită de Magda Ursache și Petru Ursache. Postfață de Petru Ursache), Editura Institutului European, Iași, 1996;
- ****Poezie română religioasă* (două volume – Texte alese, Cuvânt înainte și Note bibliografice de Florentin Popescu), Editura Minerva, colecția "Biblioteca pentru toți", București, 1999;
- ****Poetică și stilistică.Orientări moderne, prolegomene și antologie* de M.Nasta și S.Alexandrescu, Ed.Univers, București, 1972;
- Ponticul Evagrie-*Tratatul poetic.Gnosticul*, trad.și comentariu Cristian Bădiliță, Ed.Polirom, Iași,1997;
- Rose Serafim-*Ortodoxia și religia viitorului*, FEP-Tipografia Centrală Cartea Moldovei, Chișinău, 1995;
- *** Rugăciunile poeților (Antologie de poezie religioasă românească. Studiu introductiv și selecție de Irina Nicolaescu și Sergiu I. Nicolaescu), Editura Paralela 45, București, 2000.
- Sf.Ioan Damaschin-*Dogmatica*, traducere, introducere și note de Dumitru Fecioru, Ed.Scripta, București, 1993;
- Sf. Maxim Mărturisitorul- *Ambigua, Tâlcuiri ale unor locuri cu multe și adânci înțelesuri din Sfinții Dionisie Areopagitul și Grigorie Teologul*, trad., introd. și note Pr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1983;
- Sf. Maxim Mărturisitorul-*Scieri, partea a II-a, Scieri și epistole hristologice și duhovnicești*, trad., introd. și note Pr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1990.
- Sf. Ioan Cassian-*Scieri alese*, rad. Vasile Cojocar, David Popescu, prefață, studiu introductiv și note de Nicolae Chițescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR,Bucuresti, 1990
- Sf. Ioan Maximovici-*Cinstirea Maicii Domnului in Biserica Ortodoxa*, Editura ICOS,Bucuresti, 2000
- Sf. Atanasie cel Mare-*Scieri* partea A IIA, trad., introd. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de misiune al BOR,1988
- Shakespeare W.-*Sonete*, traducere Gheorghe Tomozei, Editura Litera, Chișinău, 2002

- Stăniloae Dumitru-*Trăirea lui Dumnezeu în ortodoxie*, Ed.Dacia, Cluj-Napoca, 1993;
- Stăniloae Dumitru - *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*, Ed.Scrisul românesc, Craiova, 1992;
- Steinhardt Nicolae-*Dăruind vei dobândi*, Baia Mare, Ed.Episc.R.O. a Maramureșului, 1992;
- Steinhardt Nicolae-*Jurnalul fericirii*, Ed.Dacia, Cluj-Napoca, 1997
- Teodorescu Răzvan, Ioan Oprea-*Piatra trei crailor*, Editura Princeps Edit, Iași, 2002;
- Țuțea Petre-*Omul.Tratat de antropologie creștină*, Ed.Timpul,Iași, 1997;
- II- *Între Dumnezeu și neamul meu*, Fundația Anastasia, București, 1920;
- Unamuno, Miguel de-*Agonia Creștinismului*, Institutul European, traducere de Radu I.Petrescu,Iași, 1993
- STUDII. ARTICOLE MUZICALE:
- Angy Stefan-*Valentin Timaru: Simfonia a V a Simfonia da Requiem.Oretorică a fuziunii valorilor estetice și sacre în Musica*, serie nouă, an XIV,nr.4(56)octombrie –decembrie 2003, p.22-38
- Angy Stefan-*Muzica Apocalipsei. Gottes Trompeten de Ede Terenyi în Musica*, serie nouă, an XIV, nr.3(59)iulie septembrie 2004
- Boțocan Melania-*History of Byzantine music and hymnology* de Egon Wellesz rezumat al studiilor asupra muzicii și imnografiei bizantine),p,144-160;Byzantion I,Iași, 1995;
- Chelaru Carmen -*Un aspect al <românirii> în muzica bizantină*, p.117-124;Byzantion I, Iași, 1995;
- Oceanu G.-*Elemente de cânt psaltic în opusurile postume ale lui Gh.Dima*, în Byzantion V, Iași 1999, p.84-89;
- Oceanu prof. univ. dr. Gabriela-*Muzica de tradiție bizantină în Conservatorul G.Enescu din Iași*, Byzantion III, Iași, 1997,p.126-137;
- Oceanu prof. univ. dr. Gabriela-*Centrul de arte bizantine al Acad. de arte G.Enescu Iași*, Byzantion III, p.245